

DRWĘCA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodniowo, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,30 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,89 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawactwo „Drwęca“ Sp. z o.o. w Nowemimieście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-lamowej 15 gr.,
na stronie 8-lamowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłusto) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemimieście 8.

Adres telegr.: „Drwęca“ Nowemimieście-Pomorze.

ROK XIV.

NOWEMIMIEŚCIE-POMORZE, SOBOTA, DNIA 19 MAJA 1934

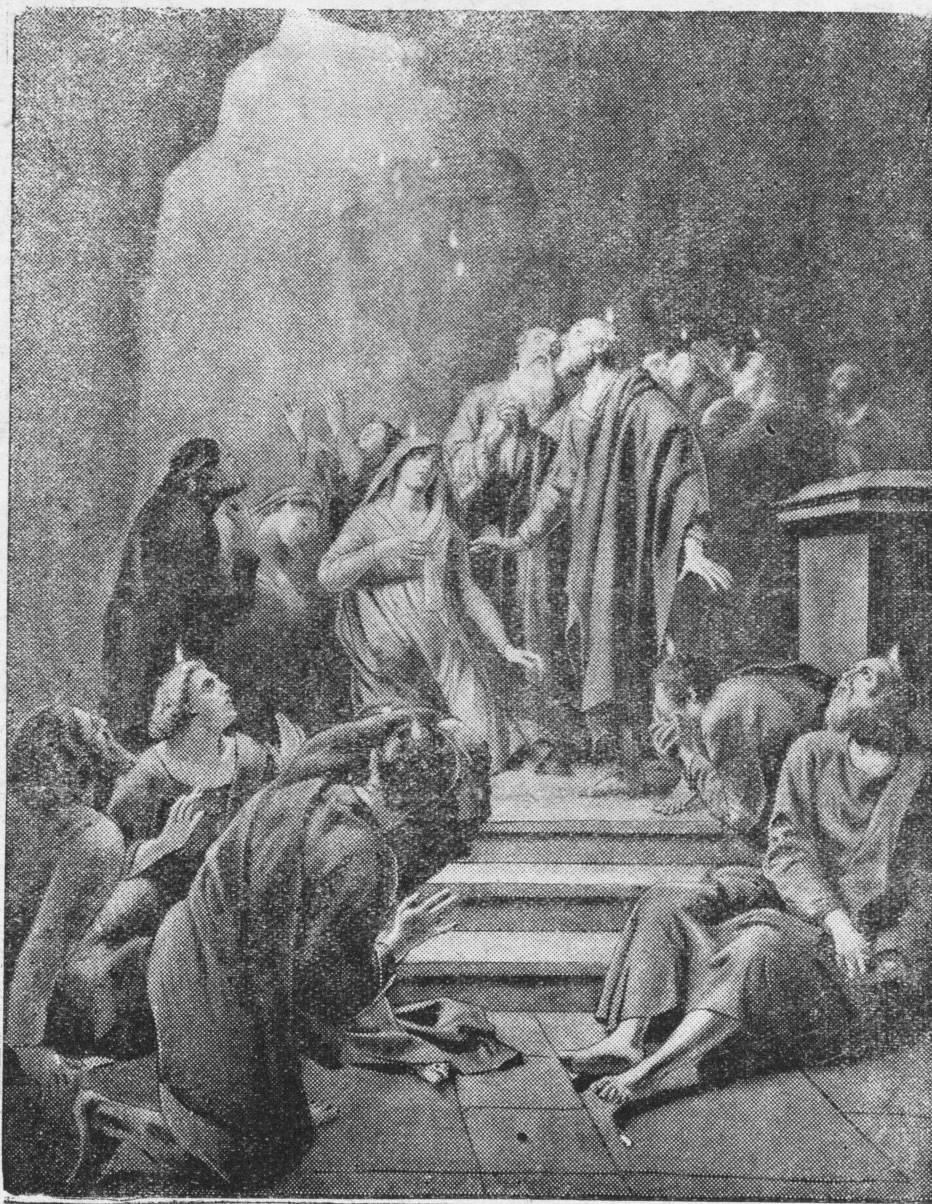
NR. 58

A więc przyjdź, Duchu św!

Potęga jest duch ludzki. W przepastne wtargnął głębiny ziemi i zba-
dał jej tajemnice. Morza połączył,
góry poprzemnił, doliny powypęłniał.
Smiało i odważnie lotem strzały że-
gluje po bezbrzeżnym prawie bezmiarze
oceanu wśród spienionych groźnych
fal. W powietrze się wznosi wysoko
i lotem ptaka buja po jego przestwo-
rach. Błyskawica jest mu posłuszna,
a iskra elektryczna pod jego przewo-
dem staje się piastunką i pośredniczką
jego myśli od jednego końca świata
aż na drugi. Uzbrojony w szkła te-
leskopijne, przebiega i bada niezmie-
rzone przestrzenie nieba gwiaździstego,
liczy ciała i światła niebieskie, mierzy
ich wielkość i odległość, wykreśla
drogi, które od wieków bieżą w
przestworzu.

Różnorodne, aż dotąd ukryte w ziemi,
wodzie i powietrzu siły ducha człowieka
umiał wprząc w służbę swoją. Postęp,
kultura, potęga ducha ludzkiego dziś,
jak nigdy przedtem, święcą prawdziwe
triumfy. A mimo wszystko, cóż jest
duch ludzki wobec Ducha Bożego,
którego moc i potęga żadnych niema
granic.

On — ten Duch Boży — dał czło-
wiekowi technię życia. W duszy jego
złożył iskrę Swego ducha, co stała się
światłem i ciepłem zarazem, prawdą
i miłością. Duch Boży unosił się ongi
nad wodami i dokonał wielkiego dzie-
ła stworzenia. Duch Boży zstąpił na
tych, którym Zbawiciel przyobiecał
„ducha prawdy i pociechy“. On to
wprowadza człowieka w głębie tajem-
nic Bożych i działa w nim w sposób
nadprzyrodzony jako źródło prawdy,
męstwa, pociechy, siły, światła i życia.
Nie dokona też człowiek niczego, co
wielkie, wzniosłe, trwałe i doskonałe,
bez Ducha św., który umysł oświeca, a serce
oczyszcza, przenika, uświęca i do coraz doskonalszego
prowadzi poznania Boga. Dzieła ducha ludz-
kiego czemże są w porównaniu z cudami, jakie Duch

Boży dokonywa w życiu duch. i dziejach ludzkości?
Ten Duch Boży, Duch święty ożywia Kościół
katolicki i słuszenie nazwan jest duszą Kościoła św.
On to sprawia, że Kościół mimo wysokiego wieku

— liczy z górą lat 1934 — nigdy
nie starzeje się, ale zawsze jest
młody, świeży, hoży. Jego to łaska
sprawia, że Kościół nawet w prześlado-
waniu, gdy krew się leje strumie-
niem, a setki jego członków cierpią
i giną, podnosi się silniejszy i potęż-
niejszy niż był przedtem.

Temu Duchowi Bożemu, Duchowi
św. przeciwstawia św. przewrotny duch
tego świata. Jego atoli dziełem to nie
prawda, sprawiedliwość, miłość, a fałsz,
obluda, gwałt, bezprawie, nienawiść,
okrucieństwo, bezbożność. Jego zwy-
cięstwo to znieprawienie ducha ludz-
kiego, to jego poniewierka, to jego za-
glada. Ten przewrotny duch tego
świata właśnie dziś i w naszej kat. Pol-
sce wyteża wszelkie swe siły, aby stłu-
mić Ducha Bożego, zgasić prawdziwe
światło z nieba, a wzniecić w to miej-
sce ćmiące ogarki opacznych zasad
i pojęć. Temu duchowi przewrotnego
świata my przeciwstawiamy się winniśmy
jak najbardziej stanowczo, bo on ozna-
cza rozprzężenie społ., rozkład moral-
ny, zanik tego wszystkiego, co Naród
umaenia, podnosi, dźwiga ku wyżynom,
podczas gdy panowanie nad nim i w
nim Ducha św. — to jego moc i siła,
jego radość i szczęście, jego spokój
i ład, jego wolność i nieśmiertelność.

A więc

**Veni Creator —
Przyjdź Duchu św!**

Wszystkim naszym Abonentom,
Czytelnikom i Przyjaciółom życzy-
my z szczerego serca

„Wesołych Świąt“

REDAKCJA.

Bez zmiany.

Mamy więc tę od tygodni tak głośno rekla-
mowaną i tak wielce „obiecującą“ zmianę rządu.
Jestto już 26 w okresie pomajowym. Tymczasem
niektórzy spodziewali się naprawdę zmiany o ja-
kiemś szerszym znaczeniu. Tymczasem i tym-
razem obyło się tylko na zmianie trzech osób w
gabiniecie na ogólną liczbę 12. Nastąpiła więc
znów, jak się to ogólnie utarło, zmiana
warty, a nie systemu. Prasa podkreśla, że nie
obeszło się nawet i przy tej zmianie osób bez
dużych tarć wewnętrznych w sanacji. Powszechnie
spodziewano się, że premierem zostanie plk.
Sławek lub Prystor, a tymczasem wyplłynął prof.
archeologii i badacz starożytności, p. Leon Ko-
złowski. Pisma sanacyjne dowodzą, że wszystko
będzie po dawnemu prowadzone czyli że nie się nie
zmieni w polityce światowej, w stosunku do Ko-
ścioła, w etatyzacji i w utrzymaniu dotychczasoso-
wego systemu ściągania podatków.

Zmniejszenie się obciążenia pieniężnego.

Warszawa. W pierwszej dekadzie maja obieg
pieniężny w Polsce zmniejszył się o 14.000.000 zł.
Bilety bankowe zmniejszyły się z 931.1 milionów
zł do 921.9 milionów zł, srebro zmniejszyło się
z 257.9 milj. zł do 254.9 milionów zł, wreszcie nikiel
i brąz zmniejszył się z 86.4 milionów zł do 84.8
milj. zł. Naogół obieg bilonu zmniejszył się
o 4.6 milj. zł.

Komisarz Ligi Narodów Knox w zagłębiu Saary bije na alarm.

Komisarz Ligi Narodów dla zagłębia Saary,
Anglik Knox, już po raz wtóry zwrócił się do Rady
Ligi Narodów w Genewie, przedstawiając groźne
na skutek wicherzeń hitlerowskich położenie i doma-
gając się wzmocnienia siły policyjnej.

Rząd bułgarski ustąpił.

Sofja. Premier Muszanow wręczył królowi
prośbę o dymisję całego rządu.

Nowa milionowa afera we Francji.

Paryż. W Bayonne wykryto nową aferę fał-
szerską, która również wynosiła miliony. Tym
razem chodzi o fałszowanie czeków pocztowych,
na których podawane sumy zaopatrywano za każ-
dym razem w kilka zer. Zlecenia pocztowe w
wysokości 3 franków zamieniały się na zlecenia
po 3 tysiące. Fałszerze wystawiali te czeki w
Bayonne i inkasowali je w Paryżu, by nie można
było wykryć oszustwa.

Mimo to policja aresztowała już pewnego
młodego człowieka, pochodzącego z dobrej rodzi-
ny, a którego zadanie polegało na podejmowaniu
pieniędzy w Paryżu na podstawie sfałszowanych
czeków.

Imieniny Ojca św.

Miasto Watykańskie. Z okazji imienin Ojca
św. nadeszły do Watykanu niezwykle liczne de-
pesze z życzeniami i wyrazami hołdu dla Na-
miestnika Chrystusowego. Nadto w umyślnie wy-
łożonej księdze złożyli swe podpisy członkowie
korpusu dyplomatycznego i inne osoby, przybyłe
osobiście złożyć Papieżowi życzenia.

Gwardja szwajcarska uczciła dzień ten spe-
cjalnym koncertem, a koło św. Piotra ofiarowało
Ojcu św. kwiaty i owoce. Budynki watykańskie
eksterytorjalnie ozdobione były barwami pa-
pieskimi.

Prezydent Austrii o Konkordacie ze Stolicą Apostolską.

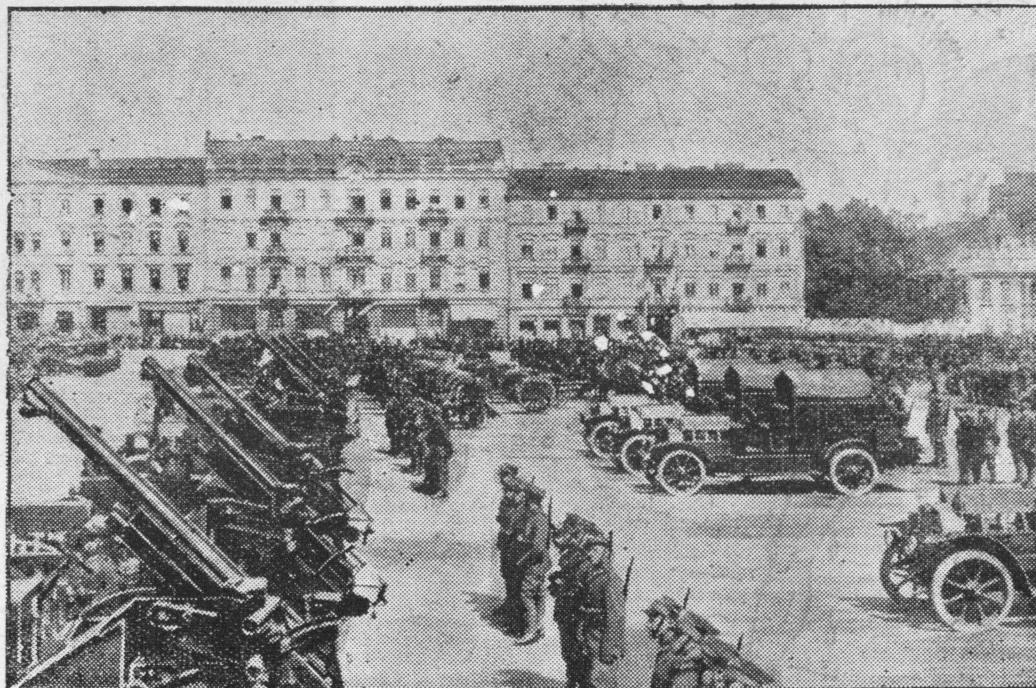
Wiedeń. Przy okazji wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konkordatu Austrii ze Stolicą św., prezydent Austrii, Miklas, wygłosił do nuncjusza apostolskiego, ks. arcybiskupa Sibilla, przemówienie treści następującej:

„W chwili — mówił prezydent Miklas — gdy z ostatniem uderzeniem północy na zegarze rozpoczyna się 1 maja 1934 roku, a z nim razem wchodzi w siłę nowa konstytucja Austrii, mam wielki zaszczyt tu, w siedzibie prezydenta austriackiego państwa związkowego, powitać Waszą Ekszelencję jako dostojnego przedstawiciela Jego Świątobliwości Papieża Piusa XI i prosić o wyrażenie Jego Świątobliwości, Papieżowi rzymskiemu, Namiestnikowi Chrystusowemu na ziemi, najpokorniejszych podziękowań i pozdrowień od Austrii. Jako zewnętrzna oznaka ścisłego związku, który odtąd trwać ma między Stolicą Świętą a Austrią, podpisana tu będzie uroczysta umowa, a będzie to pierwszy akt rządowy nowej Austrii, Konkordat, który reguluje wszystkie ważne sprawy obustronnie, dotyczące Kościoła i państwa. Po ośmiu dziesiątkach lat zdarza się po raz pierwszy, że podobna uroczysta umowa między Stolicą Świętą i Austrią dochodzi do skutku. Mnie zaś jako obecnemu naczelnikowi państwowemu Austrii przez łaskawe zrządzenie Boże przypada w udziale konkordat ten, którym katolicka Austrija, jak gdyby przyszłość swą w opokowej przystani Powszechnego Kościoła Rzymskiego sobie zapewnia, podpisem moim dla Austrii i jej ludu uczynić obowiązującym. Oby konkordat, który dziś podpisuje przez Łaskę Bożą świętemu Kościołowi Rzymskiemu i państwu austriackiemu zgotował korzyść, a ludowi austriackiemu największe błogosławieństwo”.

15-lecie powrotu armji błękitnej do Polski.

W dniu 21 kwietnia rb. upłynęło lat 15-cie od przybycia Błękitnej Armji do Polski. Fakt powyższy, w którym wiążą się nierozdzielnie nazwiska tej miary co Paderewski, Dmowski i Haller, — niezwyklej roli i wagi historycznej, znajdzie swój wyraz i uczczenie ze strony Zw. Hallerczyków w czasie tegorocznego Walnego Zjazdu. Czemu była ta armja i jakie jej było dla naszej niepodległości

Święto Narodowe 3 Maja w Warszawie.

Rewja na Placu marsz. Piłsudskiego w Warszawie w dniu 3 Maja rb. Na pierwszym planie baterja artylerji przeciwlotniczej.

znaczenie, streścić można w słowach jej naczelnego wodza, generała Hallera, który ujął ją w następujących punktach:

- „Armja Polska, zorganizowana we Francji:
- wznowiła tradycje przyjaźni polsko-francuskiej,
  - dała możność Polsce wzięcia udziału w Kongresie Pokojowym w Wersalu,
  - wznosiła chwałę oręża polsk. na Zachodzie,
  - dała Armji Polskiej gotową organizację oraz najlepsze instrukcje i taktykę nowożytną,
  - obfitą krew żołnierzy na kresach wschodnich, pod Lwowem i Warszawą,
  - przykład karności i wiernej służby Ojczyźnie.“
- Wzamian za to nie żądali żołnierze żadnych nagród ni zaszczytów — ale mają prawo żądać od historii rzeczywistej prawdy“.

Odkrycie kopalni złota nad Kubaniem.

U podnóża głównego łańcucha gór kaukaskich, w górnym biegu rzeki Kubań wykryto wielkie pokłady złota. Z Moskwy wysłano komisję rządową, która ustali zasady eksploatacji tych pokładów.

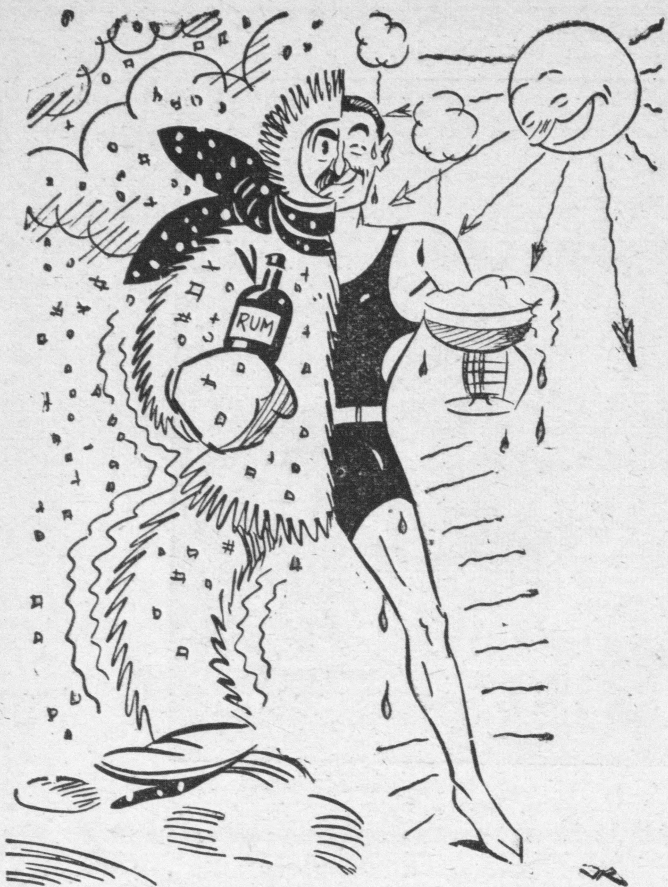
Przyjęcie przedstawicieli kat. Polonji zagranicznej przez Prymasa Polski.

Z Poznania donosi: Prymas Polski, jako protektor duchowy polskiego wychodźstwa, zaprasza przedstawicieli katolickiej Polonji zagranicznej, którzy przybędą na tegoroczny zjazd w Warszawie, do stolicy prymasów Polski, do Gniezna, na dzień 15 sierpnia.

Program przyjęcia przewiduje uroczyste nabożeństwo pontyfikalne, celebrowane przez ks. Kardynała Prymasa w bazylice gnieźnieńskiej, poczem rodacy z zagranicy złożą hołd przy grobie św. Wojciecha i u stóp pomnika Bolesława Chrobrego.

O godz. 17-tej tegoż dnia odbędzie się pod przewodnictwem ks. Prymasa zebranie uroczyste w sali Seminarjum arcybiskupiego z udziałem przedstawicieli władz i organizacji społecznych. Na zebraniu wygłoszą referaty: ks. kan. Henryk Zborowski n. t. „Stan obecny, potrzeby i trudności polskiego duszpasterstwa zagranicznego” i ks. dr. Stanisław Janicki n. t. „Katolicka akcja społeczna dla rodaków na obczyźnie”.

Maj 1934 r.

Podczas gdy w maju w środkowej i południowej Europie panują upały — donoszą z Hiszpanji o opadach śnieżnych. Oto maj w karykaturze.

Zjazd Polaków zagranicą — manifestacją jedności polskiej.

W sierpniu rb. odbędzie się w Warszawie Zjazd Polaków z zagranicy, w którym wezmą udział delegaci wszystkich ośrodków życia polskiego na terenie państw europejskich i zamorskich. Prasa polska na obczyźnie widzi w zjeździe sierpniowym zaczątek wielkiego gmachu światowego Związku Polaków, zaczątek potężnej organizacji, której działanie przenikać ma do wszystkich ośrodków życia polskiego, gdziekolwiek Polacy są na świecie.

Ostatnio jeden z nielicznych dzienników polskich w Niemczech — „Naród“ — wychodzący w Herne, przypomina Polonji westfalskiej konieczność i obowiązek wyjazdu w tym samym czasie do Polski. Zjazd sierpniowy — pisze „Naród“ —

Nowy ambasador angielski w Paryżu.

Nowo mianowany ambasador angielski w Paryżu Sir George Clerk (po prawej) podczas swej wizyty u min. spraw zagran. Barthou'a.

pomyślany jest jako potężna manifestacja jedności ideowej wszystkich Polaków na świecie. Ktokolwiek w nim bierze udział, ten składa temsamem jakby cegielkę do potężnego gmachu związku wszystkich Polaków... Na Zjeździe zostaną omówione najdonioślejsze sprawy, żywo obchodzące każdego Polaka: gospodarcze, oświatowe, organizacyjne. Każdy uczestnik zjazdu wyniesie zatem wskazówki i dyrektywy, które wszczepiać będzie następnie w ludzi, znajdujących się w zasięgu jego codziennego życia na obczyźnie. Zjazd da każdemu uczestnikowi pełnię wiedzy o współczesnej Polsce, o jej bogactwach i kulturze, pięknie i staraniach o rozwój mocarstwowy państwa. Tej wiedzy nie sposób nabyć przez czytanie czy słuchanie tylko. To trzeba zobaczyć. Trzeba okiem i uchem wchłonąć wrażenia. Trzeba się naocznie przekonać.

Zachęta „Narodu” przyczyni się niewątpliwie do tego, że Polonja westfalska weźmie tłumnie udział w projektowanej przez Związek Polaków w Niemczech wycieczce do Warszawy, Wilna i Białowieży, organizowanej z okazji sierpniowego zjazdu Polaków z zagranicy w Warszawie. (Z.A.P.)

Nowy paragraf w Konstytucji Szwajcarskiej przeciw masonerji.

Genewa. Z inicjatywy wielu organizacji społecznych podjęta została w Szwajcarii energiczna akcja, mająca na celu zakazanie pobytu organizacjom masonskim w kraju. M. in. akcja dąży do rewizji art. 56 Konstytucji Szwajcarskiej, który ma brzmienie następująco: „Obywatele mają prawo tworzyć stowarzyszenia, o ile nie mają one na celu i nie wprowadzają w czyn rzeczy niebezpiecznych dla państwa. Jednakże organizacje masonskie, loże masonskie i t. zw. „Old Fellows”, towarzystwo filantropijne „Union” oraz organizacje poboczne lub też podobne do wymienionych są zakazane na terenie Szwajcarii. Wszelka działalność, pośrednio lub bezpośrednio załączona z podobnymi stowarzyszeniami cudzoziemskimi jest również wzbroniona”.

Są zęby i zęby.

— Lutek! Ile zębów ma człowiek dorosły?
— Czy ja wiem? Moja mama ma aż dwa garnitury, a powiada, że oba do niczego!